

KOSMONOSKÝ

Zpravodaj

Informační list Kosmonos a Horních Stakor

prosinec 2021

SLOVO STAROSTY KOSMONOS

Vážení spoluobčané. Máme téměř za sebou další velmi náročný rok. Vím, že pro mnohé z Vás byl třeba ještě mnohem těžší, než ten minulý. Přesto mám přání. Prosím, zkuste i dál nepodléhat stávající nepříznivé situaci a s tím souvisejícím náladám, rozbrojům a rozdílným názorům. I když to možná bude znít v tomto kontextu ironicky, ale zůstaňme pozitivní – pozitivní ve své mysli a ve svých postojích. Vraťme se k základním hodnotám, jako jsou úcta, slušnost, sebereflexe, neodsuzování jiných za jejich postoje. Já sám se v poslední době setkávám s velkou agresivitou a je mi z toho velmi smutno. Ta situace, která tu je, obecně vede k tomu, že zapomínáme na přirozenou úctu ke stárům, jeden k druhému, ke zdraví, k pokoře. Míží základní hodnoty, které vytvářejí tu dobrou atmosféru nejen ve společnosti, ale i v rodinách. Zkusme se zastavit, zamyslet a mnohdy i přehodnotit naše chování a jednání. Je to jediná cesta, jak zabránit tomu negativnímu trendu, který se teď ve společnosti začíná projevovat. Trochu se zapomíná na to, že základním pilířem každé společnosti jsou lidé, a ta nálada a to zdravé povědomí upadá. Můj apel mluví i na rodiče: prosím, pěstujte ve svých dětech přirozenou úctu k základním hodnotám, ke vzdělání, k lidem, kteří se jim věnují nejen ve škole. Podporujte v nich povědomí o přátelství, o úctě k blízkým. A abychom to dětem mohli předávat, je důležité, abychom pracovali sami na sobě. Nechceme rozdělenou společnost. Pro mě je nejsmutnější, že poslední dva roky v takové společnosti žijeme.

A ze své profese lékaře bych na Vás apeloval i v tom smyslu, abychom ctili zásady budování zdravé imunity – to znamená sportování, zdravý způsob života, pobyt v přírodě a pokud je to možné, vyhýbejme se stresům. Ve volném čase pobývejme s lidmi, kteří mají rádi nás a my máme rádi je. Aby i v tom byla naše svoboda rozhodování, která nám přinese ten důležitý klid a sílu. Všichni doufáme a věříme, že tato doba jednou skončí a my se zase volně nadechneme a budeme znovu žít svůj život v plné radosti a bez omezení.

Váš PharmDr. Eduard Masarčík

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU V KOSMONOSÍCH

Kosmonosy mají svůj vánoční strom. Jeho rozsvícení předcházela kulturní program a také hudební vystoupení školního pěveckého sboru pod vedením Mgr. Pavly Šimové a Mgr. Jany Hornychové. Program doprovázely symbolicky první sněhové vločky, betlém a vánoční písničky. Nechyběl ani stánkový prodej,

který ovšem z nařízení vlády České republiky musel skončit úderem 18. hodiny. I když vše kvůli aktuálním epidemickým opatřením trvalo krátce, i tak se podařilo vykoupit krásné okamžiky a spokojené úsměvy na tvářích všech přítomných. Velké poděkování proto patří starostovi města PharmDr. Eduardu Ma-

sarčíkovi, místostarostovi Mgr. Petru Boubínovi, technické čtě města v čele s Martinem Macounem, hlavním organizátorkám letošních trhů Zlatce Maturkaničové a Tereze Fridrichové i ostatním zaměstnancům městského úřadu a také všem vystupujícím dětem.

(pp)
fotil Martin Veselý

REKONSTRUKCE LOKALITY POD ZÁMKEM

Skončila třetí etapa rekonstrukce lokality Pod zámek. Došlo se spodní části Tyršovy ulice a na ní navazujících slepých uliček směrem k servisnímu centru. Akce byla dokončena k 30. listopadu. Slavnostní otevření a uvedení do provozu proběhlo v pondělí 6. prosince za účasti představitelů města a dodavatele.

„Jediné, co nám zhatily klimatické podmínky, bylo dokončení vodorovného značení a dodání mobiliáře – to znamená laviček. Ty tam nainstalujeme v průběhu jara,“ zmínil Ing. Michal Šimon, vedoucí správního odboru kosmonoského úřadu. „Myslím si, že celá akce byla dokončena ve velmi dobré kvalitě. Za sebe musím říct, že je to kus práce, který přispívá k celkovému obrazu města.“ V příštím roce pak bude pokračovat

čtvrtá etapa lokality Pod zámek, která už také byla vysoutěžena. Realizovat ji bude firma H-INTES. Jedná se o rekonstrukci ulic Podzámecká a Pionýrů v dolní části Kosmonos,

což přinese i zhoršenou přístupnost k mateřské škole. Investice představuje částku přesahující patnáct milionů korun. Uskuteční se v průběhu roku 2022.

(pp)

Šestý prosincový den byla ukončena rekonstrukce třetí etapy lokality Pod zámek. Pásku při slavnostním aktu přestřihl Martin Macháček (uprostřed) z odboru dopravy mladoboleslavského magistrátu, Ing. Marek Wyderka ze společnosti SaM Česká Lípa a starosta PharmDr. Eduard Masarčík.

Uvnitř čtete

Práce
na volnočasovém
areálu ... 2

V knihovně začíná
přítuňovat ... 3

Na cestě do vesmíru
s Vladimírem
Remkem ... 4

S Eduardem
Masarčíkem o cestách
i osobnostech ... 5

Novinky ze
stakorského muzea ... 6

Biatlonový mistr světa
z Kosmonos
Josef Zátka ... 7

Automobilová legenda
Svatopluk Kvaizar ... 8

ZMĚNA SVOZOVÝCH DNŮ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ

Od 1. ledna 2022 dojde ke změně svozových dnů komunálních odpadů. Na celém území města (včetně Horních Stakor) bude svoz SMĚSNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU probíhat v ÚTERÝ.

Ve ČTVRTEK bude na celém území města probíhat svoz BIO-ODPADU. Termíny svozu bioodpadu v období prosinec 2021 až únor 2022:

Úterý 7. 12. 2021

Úterý 21. 12. 2021

Čtvrtek 6. 1. 2022

Čtvrtek 20. 1. 2022

Čtvrtek 3. 2. 2022

Čtvrtek 17. 2. 2022

Od 3. 3. 2022 do konce listopadu bude probíhat svoz bioodpadu každý čtvrtek.

OTEVŘENÍ KOSMONOSKÉHO ÚŘADU

Městský úřad Kosmonosy bude mít během vánočních svátků omezenou otevírací dobu. 23. 12. a 24. 12. – ZAVŘENO 27. a 29. 12. – 8:00–12:00, 13:00–15:00 28. 12. 8:00 – 12:00, 13:00 – 14:00 (po telefonické domluvě) 30. 12. 8:00 – 12:00 (po telefonické domluvě).

VÝSTAVBA TĚLOCVIČNY ZDÁRNĚ POKRAČUJE

V závěru roku zdárně pokračují práce na výstavbě nové kosmonoské tělocvičny. „Zhotovitelská firma pracuje nejen ve všedních dnech, ale i o víkendech, což jsme si několikrát osobně ověřili,“ zdůraznil kosmonoský místostarosta Mgr. Petr Boubín. „Na stavbě už jsou umístěné 27 metrů dlouhé dřevěné střešní vazníky. Jejich doprava představovala velký logistický oříšek, ale povedlo se je tam dostat. Dnes už jsou všechny osazeny na prefabrikovanou konstrukci, takže můžeme říct, že skelet tělocvičny už

je téměř hotový.“ Aktuálně probíhají dolaďovací projekční práce týkající se oken a detailu opláštění celé budovy. Zároveň se řeší interiérové prvky, včetně vybavení jak pro sport, tak i pro celkové využití tělocvičny. Ta by měla být hotová před koncem příštího roku. „Chtěl bych zároveň apelovat na občany, aby nevstupovali z bezpečnostních důvodů na staveniště. To je hlídáno kamerovým systémem a na místě bude také fyzická ostraha,“ upozornil Mgr. Petr Boubín. (pp)

Práce na výstavbě kosmonoské tělocvičny zdárně pokračují.

UZAVÍRKA NA BOLESLAVSKÉ ULICI

V Boleslavské ulici musí motoristé počítat s částečnou uzavírkou a provozem řízeným světelnou signalizací. „Je to kvůli rekonstrukci hlavního plynového řádu, ke které správce musel přistoupit kvůli množícím se haváriím a unikům plynu. Znamenává je tam poslední dva roky. Při tom posledním se proto správce rozhodl, že část prací zahájí ještě letos. Přes svátky by uzavírka měla zmizet, aby nekomplikovala dopravu.“

V lednu by práce měly pokračovat až k ulici Karla Věselého, včetně navazujících přípojek. Takže to bude mít vliv nejen na Boleslavskou ulici, ale i na napojující se komunikace, které budou nějakou dobu uzavřené. Uzavírky by ale podle příslibu realizační firmy měly trvat jen nezbytně nutnou dobu,“ vysvětlil Ing. Michal Šimon, vedoucí správního odboru kosmonoského úřadu. (pp)

SLUŽBA PRO OBČANY

Město Kosmonosy nabízí občanům vždy poslední čtvrtek v měsíci možnost využít pomoc při štěpkování větví a keřů. Služba je určena z velké části hlavně lidem, kteří už se o údržbu nemohou sami postarat.

Zájemci o tuto službu se mohou obrátit na Martina Macouna, vedoucího odboru technické správy majetku města. Buď prostřednictvím e-mailu: macoun@oukosmonosy.cz nebo na telefonní číslo 326 719 064. (red)

REKONSTRUKCE HASIČSKÉ ZBROJNICE VE STAKORÁCH

Vedení města Kosmonos společně s radou města rozhodly o rekonstrukci stropní konstrukce budovy hasičské zbrojnice v Horních Stakorách a jejího zajištění na základě statického posudku, který si vyžádal Správní odbor. „Vedení města se zastupitelstvem schválilo rozpočtové opatření na tyto práce. Hlasování proběhlo jednotně, s výjimkou jednoho zastupitele, který byl proti. Výsledky hlasování si občané mohou ověřit na webových stránkách města v usneseníh zastupitelstva,“ upřesnil starosta PharmDr. Eduard Masarčík. Dále město kvůli nevyužívání zrušilo

knihovnu v objektu hornostakorské školy. „Uvolněný prostor dáme v budoucnu k dispozici spolkům,“ zmínil PharmDr. Eduard Masarčík. (pp)

Hasičskou zbrojnici v Horních Stakorách čeká rekonstrukce

Zastupitelstvo schválilo rekonstrukci hasičské zbrojnice

PRÁCE NA KOSMONOSKÉM VOLNOČASOVÉM AREÁLU

Veškeré práce ve volnočasovém areálu probíhají podle harmonogramu. Město o něm jednalo se zástupcem zhotovitele, inženýrem Karlem Kramlem. Hrubé práce by měly být ukončeny do půlky ledna 2022. Samozřejmě s ohledem na klimatické podmínky.

souviset s druhou etapou – což je obora a umístění fitness prvků v ní, plus mlatové stezky a oplocení celého areálu. Harmonogram jednotlivých prací bude rozptýlený do půlky ledna, pak by měl následovat stavební klid po dobu zimních měsíců.

ců pokud bude nepříznivé počasí. Pokud by bylo příznivé, tak stavba pokračuje dál. Zhotovitel nám potvrdil, že biotop a přilehlé okolí budou předány městu k 30. dubnu roku 2022,“ upřesnil starosta Kosmonos PharmDr. Eduard Masarčík. (pp)

Práce ve volnočasovém areálu probíhají podle plánu

PERNÝ DEN KOSMONOSKÝCH HASIČŮ

V následujícím příspěvku se ještě vrátíme ke čtvrtku 21. října. Tehdy se Českou republikou prohnala vichřice, která způsobila značné škody. Ušetřen nebyl ani okres Mladá Boleslav. Hasiči tak měli hodně práce s likvidací následků živelní pohromy.

Operačním Hasičským záchranným sborem Kladno byla povolána i Jednotka sboru dobrovolných hasičů z Kosmonos. Konkrétně k zásahu u likvidace spadlého stromu přes silnici v obci Podlázky. Hasiči pomocí motorové pily strom rozřezali a odstranili. Následně byla jednotka vyslána ke zprůjezdění silnice Horní Stakora – Chaloupky. Opět se jednalo o odstranění stromu spadlého na cestu a spadlý stožár elektrického vedení. Tím perný den JSDH Kosmonosy ale neskončil. Kosmonošští hasiči vyjžděli například ke spadlé reklamní ceduli na dálnici D10 nebo k zajištění stromu v obci Josefův Důl. Většinou se pak jednalo o odstranění stromů a větví, které nějakým způsobem ohrožovaly okolí. Na základnu se členové JSDH Kosmonosy vrátili pár minut před dvacátou hodinou. Zaslouží si uznání za skvěle odvedenou práci a pomoc tam, kde bylo třeba. (pp)

Kosmonošští hasiči měli v říjnu plné ruce práce s odstraňováním spadlých stromů.

ZE ŽIVOTA SPOLKU SRDCEM PRO KOSMONOSY

Společně si můžete užít vánoční atmosféru v kosmonoské Loretě při Betlémském světle. Ve vlastní lucerně si můžete odnést světlo klidu a pohody, které rozzáří váš domov. Akce se koná v sobotu 18. prosince od 18 hodin.

Kurz Pastel pod vedením Ivetty Pešulové proběhl v listopadu v klubovně v Dolních Stakorách. Opět vzniklo několik krásných obrázků od úplných začátečníků. Již nyní plánujeme jarní termín. Jana Jancáková

Spolek Srdcem pro Kosmonosy také

letos uspořádal ve spolupráci s květinářstvím Camilla Vánoční tvoření.

ni. Vznikly nádherné svícný, vánoční dekorace a my se těšíme na další spolupráci s Kamilou Fajtovou.

V sobotu 4. prosince jsme pro naše nejmenší připravili Sobotní odpovědně s pohádkou. Pohádka bohu-

žel musela být kvůli nemoci v souboru zrušena, ale pro děti byl připraven náhradní program s Mikulášem, andělem a čertem. Děti si tak s Mikulášem a jeho pomocníky zatancovaly, zadovářely a zahrály několik her. Proběhlo také vyhlášení soutěže o nejpovedenější obrázek čerta. Každé dítě si také odneslo balíček s Mikulášskou nadílkou.

SVĚTOVÝ DEN POZDRAVŮ

Na 22. listopad připadl Světový den pozdravů. A minimálně v Horních Stakorách jich bylo pozeňnaně. Šlo totiž o hlavní téma naší další pravidelné aktivity s 1.B paní učitelky Lenky Eichlerové. Na první pohled se může zdát, že není moc o čem mluvit. Opak je ale pravdou. Program byl opravdu pestrý a dokonce plný pohybu.

Mimo základních informací o vzniku Světového dne pozdravů jsme si pověděli něco o zdraví ve společnosti, jak to mají s pozdravem v jiných kulturách, nechyběli vtipné pozdravy z různých koutů světa, názorné ukázky, zábavné fotografování, ale také tanec za zvuku afrických bubinků, z jógy jsme si vyzkoušeli pozdrav slunci. Protáhli jsme nejen mozkové závity,

naše těla, ale také mimické svaly, protože, jak jsme se všichni na závěr našeho setkání shodli a přesvědčili: milý pozdrav dokáže vykouzlit úsměv na každé tváři! Tak se usmívejme! Tak často, jak to jen jde, protože s úsměvem jde vždycky všechno lépe!

MARTINA MELMUKOVÁ

V KNIHOVNĚ ZAČÍNÁ PŘITUHOVAT

Teplota se začíná snižovat, z dálky slyším, jak se ozývá i pěkně studený vítr, který jemně roztančil sněhové vločky na knižních regálech... sem tam na zemi zahlédnu i malé kupičky sněhu... no není se čemu divit, když je naše knihovna kouzelná. O tom se už ne jednou přesvědčili holky a kluci na našich setkáních. A protože přípravu nikdy nepodceňuji, nepodceňuje ji ani moje kouzelná knihovna, která sama vyrábí vločky, sníh, svolává ledový vítr z dalekých krajín, na pomoc nám přišlo i pár sněhuláků...

Vše je připraveno a já už se neskutečně těším na to, až tu přivítám moje milé kamarády z 2.A i s paní učitelkou Janou Hornychovou. Tentokrát se přeneseme do DOBY LEDOVÉ. A nepochybují o tom, že si pro nás paní učitelka opět připraví nějakou pekelně zamotanou a napínavou záhadu, kterou budeme společně, jako správní Vrtápkové, luštit.

Možná si i něco vyrobíme....

Zkrátka kdo ví, co nám ledový vítr a kouzelná knihovna přinesou... Na více fotografií z toho, jak se naše knihovna měnila na KNIHOVNU V DOBĚ LEDOVÉ se můžete podívat v záložce „Akce v knihovně“.

MARTINA MELMUKOVÁ

FIRMA PRONDO OSLAVILA TŘICÁTÉ NAROZENINY

K městu Kosmonosy už dlouhých třicet let patří firma PRONDO. Jedná se o ryze rodinnou firmu, která sídlí v ulici Víta Nejedlého a zabývá se prodejem náhradních dílů na osobní vozy.

„Těsně po roce 1989 jsem dostal chuť podnikat,“ vzpomíná na začátky František Cerha zakladatel a jednatel firmy. Jako vyučený automechanik moc dobře věděl, že to bude něco okolo aut. „V roce 1991 jsem začal podnikat na živnostenský list. Od té doby se také datuje založení firmy. Od roku 1993 už jsem věděl, že se nám podnikání rozjede a že už na to nestačím sám. Tak jsme začali hledat nějaké stabilní skladovací prostory a přibírat první zaměstnance.“

První sklady měla firma v Ptácké ulici v Mladé Boleslavi, která v té době byla centrem náhradních dílů. Jezdili sem nakupovat firmy nejen z celé České republiky, ale také ze zahraničí. „Po čase jsme museli začít hledat mnohem větší skladové a prodejní prostory. V roce 1998 jsme dostali nabídku na 1000 metrů skladové plochy v Kosmonosích. Tenkrát jsme se hodně rozmyšleli, velké prostory, velký nájem, bylo to hodně závažné rozhodnutí, které nás však posunulo o pořádný kus dopředu. V jednu chvíli jsme měli okolo dvacet lidí a pobočky v Křemži,

Sedlčanech a Jičíně,“ zmíní František Cerha. V letošním roce firma oslavila třicáté narozeniny a k malé oslavě vedení pozvalo nejen zaměstnance, ale také nejvýznamnější obchodní partnery. A současnost? „Současná doba je velmi složitá pro podnikání, ale věřím, že díky zavedené značce, stabilizovanému kádru spolupracovníků a chuti do práce se s tím úspěšně popereme. Mým přáním je, aby Prondo tady ještě minimálně dalších třicet let bylo a co nejkvalitněji plnilo požadavky motoristických zákazníků,“ vyslovil své přání František Cerha. (pp)

VÁNOČNÍ ČAS S KNIHOU

V kosmonoské knihovně jsou pro vás připraveny k zapůjčení poslední knižní novinky tohoto roku. Stačí se jen zastavit a vybrat si, co vás bude zajímat. Třeba z knížek pro děti nebo dospělé. Pro ty nejmenší stačí uvést tituly jako Sněhová sestřička (Maja Lunde), Vánoční pohádka (Daniela Krolupperová) nebo Vá-

noční prasátko (J. K. Rowlingová). Pro dospělé můžeme zmínit Prázdniny v Česku (Ladislav Zibura), Chata ve Švýcarsku (Julie Caplinová) nebo třeba Neviditelní (Vlastimil Vondruška) a Mizení (Jiří Březina). To je jen malá ukázka titulů, které si v kosmonoské knihovně můžete vypůjčit.

MARTINA MELMUKOVÁ

Město Kosmonosy rozdalo špetku radosti. Do dětského domova Krnsko a Na Celně, Azylového domu Mladá Boleslav a do Centra 83 zástupci města předali adventní kalendáře. Věříme, že i taková drobnost udělala radost všem obdarovaným a naladila je na krásný vánoční čas. (red)

POHLED NA ZEMI BYL NÁDHERNÝ, VZPOMÍNÁ NA VESMÍRNOU MISI VLADIMÍR REMEK

V Kosmonosích jsme měli možnost přivítat jednu významnou osobnost – prvního a doposud jediného kosmonauta z naší země VLADIMÍRA REMKA. Vyprávěl o přípravě na let nebo zážitcích z oběžné dráhy. Naše povídání ale vychází v prosinci a tak nebude jen o vážných věcech. Malinko ho odlehčíme. Ostatně jak se na závěr roku sluší. Třeba o vodce v kokpitu kosmické lodi.

„Vodka tam nebyla, alespoň ne za mě,“ vzpomíná Vladimír Remek. „Samozřejmě jak známo, nejlépe chutná zakázané ovoce. Původně na stanici Sojuz 6 měla přiletět úplně jiná posádka, než která tam přiletěla. No a napadlo je ještě na Zemi, že vzali takovou tu malou polní láhev. Asi plllitrovku. Dali do ní koňak a tuhle láhev, když byli v poslední fázi tréninku než vyletěli, tak ji schovali za nějaký panel. Připoutali ji nějakou gumičkou a nikdo už ji nenašel. Nicméně zůstalo to na stanici do našeho přiletu. Oni do toho ještě přimíchali něco. Spíš si s tím dezinfikovali ústa. No a nám chtěli dát ochutnat. Ale ve stavu beztlaku nemůžete normálně pít, tvoří se totiž takové kapky, kuličky ... Muselo se to pít tak, že se láhev přiložila k ústům, udělal se prudký pohyb dozadu a zase zastavit, ony ty kapičky letěly k hrdlu.“

Jinak se prý alkohol na palubu vlastně s trochou nadsázky pašoval. Nechaly se třeba zhotovit speciální tuby s rajčaty na povrchu, údajně rajčatový protlak. Ve skutečnosti obsah tvořila vodka. Asi 150 ml. „Teď šlo o to dát posádce vědět, aby to nikdo při tom spojení se Zemí neslyšel, jaký je skutečný obsah. Bylo tam tisíc svědků ... Tak při spojení jeden člověk, který to věděl, říkal: Je tady prosba od výrobců těch protlaků. Vymysleli nějaký speciální ochucený produkt a je prosba ho vyzkoušet.“ Prvotní nadšení kosmonautů nebylo velké. „Zase nás otravují s nějakým pitomým protlakem. Stejně to nemá žádnou chuť,“ říkali si. Když se na obrazovce objevili o hodinu později, měli úsměv od ucha k uchu. „Ten protlak je vynikající, pošlete další várku,“ mínili po ochutnání ...

Samostatnou kapitolou je ve vesmíru stravování. Nešlo jen o jídlo, ale hlavně ve stavu beztlaku o jeho konzumaci. „Museli jsme to jídlo připravovat z konzerv. Většina z nich byla v nějakém aspiku. Takže se dala oloupnout vidličkou a nedrobila se. Nerozpádávala se a bylo možné si ji právě vidličkou dát do úst. S pití převažovala voda. Bylo možné si připravit čaj. Samozřejmě k dispozici jsme měli třeba i chléb nebo čokoládu, dělanou ve speciálních kostičkách. Chleba byl zase upečený v takových kostkách, jako jsou

kostky na člověče nezlob se. Ze všech stran byla kůrka, aby to nedělalo drobků. Později přišli na to, že se tam dá jíst také kousek normálního chleba. Mimochodem, není nic horšího, než když se na té stanici něco rozdrobí. Třeba ten chleba, protože vy nejste schopný se těm drobkům vyhýbat ... Když jich tam bylo víc, tak se mohlo stát, že je vdechnete. A čerstvý chléb se musí jíst jen tam, kde je ventilátor, který tam zase promíchává vzduch.“

Upřímně, na takovou stravu by asi Vladimír Remek nikoho nepozval. „Já jsem tenkrát prohlásil, že ten týden bych tam vydržel i kdybych tam měl žít o hladu. Že by mi to za ty zážitky stálo. Tak jsem to neřešil. Za ten týden se ničeho nepřejíte. Pravdou je, že teď je to úplně jinak. Mohou se vozit zásoby opakovaně. Kosmonauti tak mohou dostat i to, na co mají chuť. Je tam pochopitelně i větší spektrum samotného jídla. Když jsme tam přiletěli, tak tam tehdy byl Jurij Romaněnko asi tři měsíce. Jidelniček měl takový, že každý sedmý den jedl to, co v den první. A ještě se nějaká jídla opakovala. Když si to vezmete, tak oni ten jidelniček projeli desetkrát. Už paměti věděli, co budou mít za dvě hodiny ke svačině a co budou mít další den k obědu.“

Dá se tak předpokládat, že jakmile skončila vesmírná mise, první cesta posádky vedla do nějaké restaurace nebo hotelu. To prý nešlo ... „V prvních hodinách toho kosmického letu vás to nutí vylučovat tekutiny. Když se pak vrátíte do podmínek gravitace, nastává obrácený efekt. Voda se vám začne v těle vracet dolů do nohou a je potřeba doplnit právě tekutiny. Po přistání už ve vrtulníku bylo hlavně dostatek pití. Nějaké šťávy, čaj. Přesně zaznamenávali, kolik jsme byli schopni do sebe té vody dostat. Když jsme pak přišli na základnu, tak se tam pochopitelně vařilo normální jídlo. Každý jsme si ho dali s chutí. Z počátku se ale nic nemá přehánět.“ Během přípravy na samotný let čekala na kosmonauty celá řada „lahůdek“. Včetně centrifugy. I když ne ta, kterou známe jako pouťovou atrakci. „Ta centrifuga ještě nebyla to nejhorší. Ačkoli tehdy u nás v Československu nebyla. Při prvním seznámení s ní jsme pochopitelně vůbec nevěděli, co od ní očekávat. Slouží hlavně k testu, jak odolný máte organismus. Toho jsem se tolik nebál, ačkoli nikdy nevíte, co to ve vás vyvolá. Dal se na ni přehrát průběh kosmického letu z hlediska přetížení. To znamená start, návrat do atmosféry, přistání. Ke slovu přišly také mimorádné situace, ke kterým mohlo dojít. Například zvýšené přetížení. Na to jsem ale jako pilot stíhacího letounu byl zvyklý. Hlavní rozdíl byl v tom, že ve stíhačce jsem na sobě neměl celý pytel snímačů, které měří nejen puls, ale i nějaké ty křivky. A to taky z hlediska dlouhodobého přetížení. Vě stíhacím letounu to bývají maximálně sekundy. Na centrifuze, když vám přehrávali start, tak to bylo několik minut, kdy jste prostě podrobený nějakému přetížení, ale z hlediska nějaké velikosti to nebylo nic neočekávaného,“ říkal Vladimír Remek. Možná by vás zajímalo, jestli by třeba dnes ušedl na horskou dráhu po zkušenostech z této centrifugy a vůbec z kosmické přípravy.

„No upřímně – horskou dráhu jsem nikdy neměl moc rád. Případá mi to, že až příliš mnoho důvěry vkládáte jakoby do úplně jistého zařízení. Já jsem se

třeba nikdy nebál v letadle. V zásadě jsem se nebál ani na palubě kosmické lodi. Ale tu horskou dráhu jsem opravdu moc nemusel. Jenže bydleli jsme nedaleko Stromovky a na horskou dráhu jsem vzal mladší dceru. Ono se jí to tolik líbilo, že chtěla jezdit opakovaně. Vlastně pořád. Teď už samozřejmě ne, je dospělá ... Říkal jsem si – sakra, co na tom to dítě má. A jestli se mě v té souvislosti někdo zeptá, jestli jsem měl někdy strach, mám už dlouhá léta stejnou odpověď. Ten, kdo z dospělých lidí tvrdí, že nikdy v životě strach nepoznal, tak buď není normální a nebo neříká pravdu. Na druhou stranu každý je podroben, nevím jestli je to správně tak nazvat, adrenalinu, stresu nebo vzrušení. Zvýšený puls bývá úplně normální. To všechno nastupuje při těch elementech přípravy, před samotným kosmickým letem i při něm.“

Z horské dráhy se v dalších řádcích vydáme do školních lavic. Jedna z otázek na besedě s Vladimírem Remkem směřovala také k tomu, jaké byl dítě. Jestli neposedné nebo hodné... „Ti, kteří by mohli podat konkrétní svědectví, tedy rodiče nebo prarodiče, tak už tady bohužel nejsou. Myslím si, že jsem ale byl naprosto normální dítě. Občas jsem něco vyvedl, občas jsme udělali nějakou pitomost. Hlavně jsme ale v tom raném dětství měli velký akční rádius. Dostali jsme se daleko od bydliště, běhali po lesích a polích, chodili sami plavat a koupat se. A když jsem si po letech u vlastních dětí říkal a hlavně představil, kdyby se dostali do stejných situací jako my, tak mě obcházel hrůza. Nemyslím si ale, že bych byl přímo nějaký zlobivec za každou cenu. Taký jsem ale měl nějaké ty poznámky.“

Zkrátka, budoucí kosmonaut nemusel být premiantem třídy a mít ve škole samé jedničky ...

„Samé jedničky jsem měl asi do konce čtvrté třídy. Pak už ne. Nepamatuji se, že bych na vysvědčení měl trojku, ale většinou jsem měl vyznamenání. S vyznamenáním jsem i maturoval. A oblíbené předměty? Určité období mě velmi bavila biologie, zajímal jsem se o fyziku a matematiku. Ta mi nikdy nedělala potíže. Třeba deskriptivní geometrie. Ne tak úplně mě bavila chemie, to říkám na rovinu. A na střední škole jsem si oddychl, že skončila hudební výchova. To byl předmět, který jsem neuměl uchopit. Neměl jsem hudební sluch. Přílehavější pojmenování proto mají v ruštině. Když Rusové charakterizují někoho, kdo vůbec neumí zpívat, tak říkají, že mu medvěd šlápl na ucho. Mně ten medvěd asi šlápl na obě. Já jsem prostě neuměl zpívat a ztratil jsem se i v okamžiku, kdy jsem zpíval sborově. Hýbal jsem raději jen pusou. Doháněl jsem to studiem literatury o skladatelích a podobně.“

Později moc nechybělo, aby právě na kosmické lodi musel zpívat. Nakonec prý nemusel, ale jen horko těžko to vysvětloval. To, jak na tom se zpěvem je, věděla totiž moc dobře jeho maminka a nenechala si to pro sebe ... „Musím nejdříve zmínit, že oba rodiče zpívali výtečně. Dokonce se v mládí angažovali v nějakých klubech a u mě to prostě nevyšlo. My, když jsme byli na hoře, tak tam nám nepřenašeli televizi, jen rozhlas. To jen občas, v určitých momentech. No a tenkrát odvysílali reportáž s mojí maminkou, která si ráda dělala legraci a zmínila tam, že jsem měl rád právě zpěv. Ta reportáž se od-

vysílala a tak po mě chtěli, abych zapíval. Mysleli si, že se jen vymlouvám, když to říkala maminka. Marně jsem jim vymlouval, že si dělala srandu, protože samozřejmě věděla, že s tím budu mít potíže. Že když to řekne ona, že mi lidé nebudou věřit. Já si nezpívám ani v koupelně nebo na toaletě ...“

Na let se připravoval v tehdejší Sovětském svazu. Možná na takové báze, o které dřív ve spojení s trenérem Viktorem Tichonovem vyprávěli ruští hokejisté. Šlo o uzavřený prostor, ze kterého mohli jen na tréninky nebo zápasy ...

„Na takové báze jsem nebyl, i když jsem měl šanci – hlavně po kosmickém letu – se seznámit s celou řadou ruských hokejistů a potkal legendárního trenéra Anatolije Tarasova. Pro nás to ale báza nebyla, spíš specializované místo v Sovětském svazu. Byl tam systém tzv. posádek a posádkových míst, která zpravidla byla oplocená, oddělená a žili tam důstojníci i jejich rodiny. To bylo třeba na akademii v Moskvě, kde jsem studoval a také ve Hvězdném městečku. Jinak jsme ale měli relativně volno. Mohli jsme jít ve volném čase, kam jsme chtěli. Ovšem pár měsíců před

a rostlin. Tak mě to tam táhlo. Začal jsem tam také chodit do astronomického kroužku na brněnskou Hvězdárnu a planetárium na Kraví hoře. Od té doby k tomu místu mám nostalgický vztah. Do Brna jsem se mnohokrát vracel.“

Věnoval se také sportu. Kamarád ho přivedl k atletice v Čáslavi, kam začal chodit do deváté třídy a na střední školu. Slavoj Čáslav je spojený s legendární Jamilou Kratochvílovou. Mnohým se možná ještě po letech vybaví záběry z tréninku, kdy na dráze za sebou tahala pneumatiky. „Já jsem v Čáslavi trénoval jako dorostenec, ale ne na vrcholové úrovni. Ona pochopitelně byla někde jinde. My jsme v té době ovšem byli velice aktivní kluci. Tréninky byly opravdu náročné.“

Na závěr povídání jsme se pochopitelně vrátili k letu do vesmíru. Třeba to, jak probíhaly poslední přípravy a jestli i na kosmonauty doléhala nervozita z velkého očekávání. Navíc do poslední chvíle vlastně nebylo jasné, jaká posádka nakonec poletí. „Samozřejmě, že to prožíváte. My jsme do poslední chvíle de facto opravdu nevěděli, jaká posádka poletí a která

letem už jsme měli omezené kontakty. Podobně jako se to děje teď při covidu. Obecně abychom nepřinesli nějakou nákazu, která by nás diskvalifikovala a znehodnotila by celou přípravu. Jinak jsme ale mohli třeba i sportovat. Než přišli na to, že na kole jezdim i mimo Hvězdné městečko. Pak mi to zatrhli, protože samozřejmě moc dobře věděli, že tam člověk může přijít k úrazu. Že vás smete nákladůk a podobně. Ale nemyslím si, že by to pro nás byla přesně taková báze, jakou znali hokejisté. Měli jsme tam tréninkové možnosti, učebny i specializované věci. Včetně sportovních sálů a zdravotnického zabezpečení.“

Dotkli jsme se také školních lavic a předmětů ve škole. Možná už tehdy Vladimír Remek snil o tom, že jednou bude kosmonautem. I když do prvního Gagarinova letu tehdy bylo ještě daleko. „To ještě opravdu Gagarin nebyl známý a tak jsem si na něj hrát nemohl. Otec ale byl vojenským pilotem. Létal také na letišti v Českých Budějovicích, kde se seznámil s mojí maminkou. Od malička mi tak ukazovali, jak éro letí. Přišlo ale období, kdy jsem se věnoval i jiným věcem. V Brně třeba akvaristice. To bylo vyhlášené město akvaristiky. Jednu prodejnu vedl, alespoň to měl napsané na dveřích, odpovědný vedoucí Rudolf Žuka. Já jsem mu záviděl a říkal si, že bych to chtěl také prodávat. Měl tam mraky rybiček

bude záložní. Neoficiálně jsme se to dozvěděli v neděli, start byl o čtyři dny později. Tehdejší šéf přípravy generál Šantolov si zavolal obě posádky a řekl, že my s Alexejem Gubarevem budeme tou první, Oldřich Pelčák pak bude tvořit záložní. Záložní pro to, že poslední návštěvu té kosmické lodi předtím než se připojí k raketě a vyveze se na start, musí absolvovat ta posádka, která má letět. Už tam musí být jejich individuální vybavení včetně křesla nebo opěrky, náhradních oděvů a podobně. Konečné potvrzení startu ovšem dala až v předvečer letu státní komise. Je pochopitelné, že určitá nervozita tam byla. Pak jsem byl rád, že rozhodnutí padlo. Spíš jsem ale trpěl určitou nervozitou z toho, aby nepřišlo něco, co by to zhatilo. Náhodou se vám v den letu vyrazí opar a vy nikam neletíte ...“

A jaký byl pohled na planetu Zemi? „Ten pohled samozřejmě byl a je nádherný. Najednou vidíte, že ta země je opravdu kulatá. Vidíte ji jako terč. Tak jako ze země vidíte Slunce nebo Měsíc. Nikdy tu Zemi neuvidíte vlastně celou, ale vidíte jakoby její vrchlik – kouli o průměru zhruba 3000 kilometrů. Okénka na palubě, kterým se říká iluminátory, umožňují vidět úhel 80 až 90 stupňů. Ale že je kulatá opravdu vidíte. A taky krásná.“

PAVEL PETR,
fotil MIROSLAV POLACH,
AZ FOTO MB

O AMERICE, KILIMANDŽÁRU, KOSMONOSECH I OSOBNOSTECH SE STAROSTOU EDUARDEM MASARČÍKEM

V dnešním rozhovoru se starostou Kosmonos PharmDr. Eduardem Masarčíkem budeme hodně cestovat. Vydáme se nejen na Kilimandžáru a do Spojených států, ale zastavíme se také v našem městě. Zmíníme se o atletických osobnostech Janu Železném nebo manželích Zátokových. A povíme si také o tom, jestli už jako malý, chtěl Eduard Masarčík být starostou. Tím jsme také vlastně začali.

Ted' vás pochopitelně známe a vnímáme jako starostu. Už jako malé dítě jste jím chtěl být? Jaké jste tehdy v dětství měl sny?

„Musím říct, že celý můj dosavadní život je protkáán samými představami o tom, co jednou budu dělat. Vyrůstal jsem na Moravě a ta je přeci jen trochu jiná. Vzhledem k tomu, že příští rok oslavím šedesáté narozeniny, tak mohu ten svůj život hodnotit v určitých etapách. Dětství, jaké jsem měl, bych přál dnešní mladé generaci. Vyrůstali jsme v době, kdy byl poměrně významným momentem jakýsi kolektivismus. Abych to vysvětlil – šlo o způsob trávení volného času spolu venku, byli jsme děti ulice, v podstatě pravý opak dneška. Dnes děti přijímají jako trest, když musí čas trávit venku a ne u televizní obrazovky nebo počítače.“

To asi máme hodně podobné. Co pro vás bylo náplní toho volného času?

„Dětství jsem prožil plně v přítomnosti kamarádů, přátel a hlavně sportu. Od šesti let jsem hrál i hokej. Uměl jsem se postavit prakticky ke všemu, ulice k tomu sváděla. Tam jsme provozovali všechny sportovní aktivity.“

A čím jste tedy chtěl být jako malý kluk?

Má představa se začala reálně formovat při přechodu ze základní na střední školu. Chtěl jsem učit. Obdivoval jsem učitele a měl k nim úctu i respekt. To byly věci, které nás učili naši rodiče. Následně jsem si oblíbil chemii a chtěl jsem studovat v zahraničí. Zúčastnil jsem se řady olympiád a opravdu mě to bavilo. Hodně jsem v životě četl a čtu. To je jeden z mých koníčků a tak jsem chtěl dělat archeologii. Bylo to ve třetáku na gymplu. Pak jsem to znovu přehodnotil a do poslední chvíle měl odeslanou přihlášku do Brna na práva. Ani to mi nezůstalo. Na poslední chvíli jsem všechno přehodnotil po rozhovoru se svým

kamarádem. Přihlásil jsem se na farmaceutickou fakultu. Musím říct, že toho v žádném případě nelituji. Ze všech věcí, které jsem v životě chtěl dělat, to opravdu byla asi ta nejlepší volba.“

Tématem našeho povídání ale hlavně budou Kosmonosy. Mluvil jste o životním jubileu, které vás v příštím roce čeká. Jedno jste ale mohl oslavit už letos. Totiž čtvrt století od okamžiku, kdy jste přišel do Kosmonos. Co vás přivedlo do našeho města?

„Musím se přiznat, že to jste mě zaskočil ... Nad tím jsem nepřemýšlel. Ale abych odpověděl na otázku. V sousední Mladé Boleslavi jsem byl od roku 1987. To jsem nastupoval na farmaceutické fakultě. V roce 1996 jsem si pak splnil dětský sen a pořídil jsem v Kosmonosích dům. První prosincový den toho roku jsem se stěhoval a musím říct, že jsem za to rád. Kosmonosy mě naplňují a splňují mi tu představu, jak má vypadat život. Přál jsem si, aby mě uspokojovalo být na jednom místě, s lidmi, které bych měl rád. To se mi v Kosmonosích podařilo a jsem na to náležitě hrdý. Hrdý na to, že jsem Kosmonosák, že tady bydlím a pro město mohu něco udělat.“

Po čtvrt století už se tedy považujete stoprocentně za Kosmonosáka?

„Určitě ano a znám i historii města. Mám v otázce dějin skvělého učitele, pana Miroslava Bartoše. Jako mentor mě uvedl do historie Kosmonos. Seznámil mě s nimi tak, abych je přestal vnímat jen jako město, ale abych viděl i nějakou historii, která se datuje do dávné minulosti. Večery a volné chvíle, protože jsme přátelé, jsme věnovali právě tomu. Musím říct, že mě v tom opravdu posunul. Kosmonosy mi přiblížil a já se do nich zamiloval.“

To jste zmínil jednu osobnost. Těch ale mají Kosmonosy celou řadu ...

„Musím třeba jmenovat lidi, kteří pro Kosmonosy udělali hodně. Ať to jsou paní Remešová, paní Doubková, pan doktor Petříček, paní Nazarová. Prostě řada lidí, kteří opravdu udělali po desetiletí obrovský kus práce, kdy se věnovali společensko-kulturnímu životu. Radnice jim ne vždy šla na ruku, a tady vnímám určitý dluh ze strany vedení města. Všem bych jim chtěl poděkovat. Stejně jako dalším osobnostem, kterých si moc vážím. Jen namátkou doktor Muzikant, paní Zvěřinová, rodina Kopeckých, pan profesor Čech a další a další. Sportovní osobností je třeba oštěpařský rekordman Jan Železný. Kdybych se obrátil na motoristický sport, zmíním pány Červu, Bartoše, Kvaizara.“

Zmínil jste Jana Železného. Trojnásobného olympijského vítěze v hodu oštěpem a také trojnásobného mistra světa.

„S Honzou jsme přátelé. Vnímám ho jako kamaráda, mám vůči němu velký respekt. Poznal jsem ho jak v době velké slávy, tak kdy byl v nemocnici. Po úraze.“

Co se tehdy stalo?

„Honza v době největší slávy, když byl na vrcholu, se zranil při do-

mácím cvičení v posilovně. Utrhlo se vlečné lano, na jehož konci měl závaží. Roztříštil si tak pravou ruku.

Tu, která ho proslavila, ho vyřadila z výkonnostního sportu. On podnikl strasti plnou cestu k návratu. Měl jsem všechno v přímém přenosu. Chodil ke mně pravidelně do lékárny. Bavili jsme se o těch věcech. Bohužel jsem byl zklamaný tehdy z přístupu sdělovacích prostředků. V tom negativním slova smyslu mi jeho příklad ukázal, jak jsme si vůbec nevážili lidí, kteří ve svém oboru něco dokázali, přesáhli hranice této země - a palcové titulky „Skončila éra Železného“ a podobně - mě hodně rozesmutnily. S Honzou se potkal také můj tatínek. Jan Železný mu dokonce podepsal knížku.“

Vy jste se ale potkal, i když ne v Kosmonosích, s dalšími legendami atletiky – manžely Zátokovými? Jak na ně vzpomínáte?

„V devadesátých letech jsem měl kamaráda na Labské boudě. A byla tam jedna paní na recepci, která měla chaloupku na Horních Mísečkách, kde pobývali manželé Zátokovi. Já jsem je do té doby znal pouze z vyprávění. Pak jsem jednou jel na běžkách dolů a čekal na kamaráda. Najednou se tam objevil nějaký pán, který měl hlavu jako já. Odhazoval sněh do půl těla a měl tam grog. Já na něj koukám u té chalupy a říkám si – vždyť toho chlapa znám. Byl to právě Emil Zátopek. Dali jsme se do řeči. Povídal jsem si s ním, pozval mě dovnitř, paní Dana nám udělala bábovku. Krásné čtyři hodiny jsem s ním strávil při povídání. To byla zase ta chvíle, která mě přesvědčila, že je dobré mít sport rád a vážit si lidí, co něčeho dokázali. Mimochodem, Honza Železný mi kdysi řekl, že nikdo, kdo opravdu nedělal atletiku, neví, čeho opravu Emil Zátopek dosáhl. Měl a má stoprocentní pravdu.“

Co paní Zátoková, další atletická legenda. Jak na vás zapůsobila?

„Paní Dana byla úžasná žena. Strávil jsem u nich čtyři hodiny, ujel mi autobus, ale stálo to za to. V mládí jsem pak hodně četl Otta Pavla. Vlastně všechno od něj. Poznal jsem i legendárního skokana na lyžích Jiřího Rašku, o kterém napsal Pohádku o Raškovi. Tato setkání pro mě mají obrovskou hodnotu. Bývalo to pro mě hodně emotivní. Když jsem o Zátokovi a Raškovi četl a pak se s nimi osobně potkal.“

Vrátil bych se k vašemu tatínko-

vi. Prozradil jste mi, že měl jeden velký cestovatelský sen. Jak to s ním bylo?

„Můj tatínek dnes už nežije, pochoval jsem ho na Kilimandžáru. Byl to vždycky jeho velký sen se někde podívat. Nikdy totiž nebyl za hranicemi, na dovolené. Když byl tady u mě, chtěl sledovat National Geographic. Chtěl vidět Kilimandžáru a nevěřil, že je tam sníh. Když slavil sedmdesátiny, slíbil jsem mu, že ho tam vezmu. Že trochu potrénuju, vyběhnu na Kilimandžáru, abych sníh nahoře nafotil. Že prostě tam opravdu v šestitisícové výšce je. On mi vždycky tvrdil, ať mu to nevykládám, že je to fotomontáž pro německé turisty ... Bohužel nestihl jsem to. Tři dny před Štědrým dnem v nedožitých jedenasedmdesáti letech tatínek zemřel. Slib jsem ale splnil. Tam nahoře jsem rozsypal jeho popel, na Kilimandžáru má i svou cedulku a někde tam z vrchu na mě dohlíží.“

Vy jste měl tedy možnost vyběhnout nahoru?

„Musím říct, že mě v tom nesmírně pomohl primář Jiří Janovský. On hodně cestoval po světě, tak jsem ho oslovil, aby právě Kilimandžáru do svého diáře zařadil. Vysvětlil jsem mu přání tatínka. V podstatě se nám myšlenku podařilo zrealizovat k mým padesátým narozeninám. Byli jsme čtyři týdny v Tanzánii. Pomáhal nám ještě známý z triatlону, který v Africe žije. Jmenuje se Petr Hejtmánek. Je i spousta publikací od něj. Když třeba vybuchla sopka Lengai, on zachránil jedno z dětí masajského náčelníka nebo krále, který má 24 manželů a 468 dětí. Jedno z nich zachránil a snesl dolů. Díky této vazbě se nám podařilo bydlet u Masajů ve vesnici. Podařilo se nám poznat Afriku a Tanzánii z úplně jiné strany, než ji znají běžní turisté. Na-

do odbočovacího pruhu, zastavil, nevypnul motor a snažil se z auta vylézt, což se v Americe nedělá. Najednou jsem slyšel z megafonu, ať přestanu a ruce dám na přístrojovou desku. Že jakýkoli pohyb, který udělám, ohrožuje můj život i zdraví. Nasoukal jsem se zpátky a vypnul motor. Najednou vystoupil policista, černoch, měl snad dva metry.“

Jak to pak dál probíhalo?

„První věc, kterou udělal, tak si prostě odjistil pistoli. Vedle něj seděl jeho kolega s brokovnicí. Už jsem se pomalu loučil se životem, čekal jsem průšvih. Stáhl jsem okénko a v něm se objevila velká policejní hlava s naprosto kamenitou tváří. Jen jsem seděl a vytřeštěně na něj koukal. On mi říkal: „Where are you from“ já říkám „I'm from Czech republic“ a on chtěl pochopitelně doklady. Dával jsem mu ten náš řidičák, on vůbec nevěděl, co s ním má dělat. Znovu se zeptal odkud že jsem: „Where are you from“ a já říkám „From Czech republic“ a on takhle na mě zíral a pak se jenom usmál a říkal „Jagr, go“. Tak jsem si říkal, že až jednou Jaromíra Jágra potkám, tak mu řeknu, že mě vlastně zachránil od veřejných prací a pokuty.“

Bavíme se o cestách, osobnostech. Co ale Kosmonosy? Máte tady své oblíbené místo, kam rád chodíte, kde můžete zrelaxovat a odpočnout si?

„Snažíme se a prosazujeme, aby Kosmonosy nebyly jen rezidenčním bydlením. Kosmonosy jsou v naprosto jedinečném regionu. Je tady Obora s dochozí vzdáleností na Bradlec, kousek je na Babu, park pod zámek, máme tady Loretu nebo Altamiru. Je tady prostě řada míst, které jinde nemají. Každý z obyvatel Kosmonos si může zvolit své místo, které ho bude naplňovat, kde bude mít příležitost re-

laxovat a vyčistit si hlavu. Pro mě je to zmíněná Obora a prostor bývalého koupaliště, který zvelebujeme. Už v příštím roce z něj bude místo, které bude k dispozici všem Kosmonosákům, a nejen jim. To všechno jsou místa, která pro mě mají cenu. Spousta hezkých míst se spoustou zeleně. Můžete tady trávit volný čas jak sportem, tak kulturou. A věřím, že společensko-kulturní život posune ještě mnohem dál.“

Mnozí sní i o Americe. Prý vás v ní zachránil Jaromír Jágr ...

„V Americe je třeba dodržovat rychlost. Já jsem se zaposlouchal do muziky, tak jsem prostě jel a přestal trochu vnímat, kolik jedu. Najednou za mnou vidím policejní auto se zapnutými majáky. Blikalo to, pískalo, houkalo ... Zajel jsem

PAVEL PETR,
fotili **MARTIN VESELÝ**
a **JAROSLAV HOFFMANN**

NA KUŽELNĚ JSME DŘELI VŠICHNI, ŘÍKÁ JIŘÍ ŘEHOŘ

Kosmonoská kuželna patří k velkým chloubám města. Šestidráha má opravdu světové parametry. Mohou se na ní pořádat nejprestížnější akce a využívají ji také reprezentanti k přípravě. Kosmonoský klub má v současné době tři týmy mužů, ženy ve druhé nejvyšší republikové soutěži a také dorosteneckou základnu, ze které je možné postavit až pět družstev. Šéfem Kuželkářského klubu Kosmonosy je pak **JIŘÍ ŘEHOŘ**, kterého vám dnes na stránkách Kosmonoského zpravodaje také představíme.

Dnes šéfuje kosmonoskému kuželkářskému klubu. Jak to bylo s vašimi sportovními začátky? „Věnoval jsem se kuželkám a nohejbalu. Vlastně to byl souběh obou sportů a dá se říct, že na stejné úrovni. V kuželkách jsem hrával druhou celostátní ligu společnou pro oblast Čech a Moravy. V nohejbalu jsem oblékal dres extraligové Dukly Písek.“ Jaké máte vzpomínky právě na nohejbalové působení v armádním týmu? „Jedním slovem fantastické. Byli jsme na vojně. Každý voják, který tam byl na dva roky ve službě, měl radost, když mohl každou sobotu nebo neděli někam vyrazit a někde hrát. Samozřejmě jsem měl navíc měl možnost učit se od těch nejlepších hráčů, kteří v Dukle působili. Byli jsme několikrát mistři. Já ve dvojicích získal bronz z mistrovství republiky.“ Vě spojení s nohejbalem se sluší zmínit i aktivity, které jste přenesl na soušední Bradlec. Jak to s nimi bylo? „Zhruba někdy kolem roku 2005 si ti kluci, co tu se mnou hráli kuželky, občas chodili kopnout do míče. Najednou byla možnost založit bradlec-

ký nohejbalový klub. Šli jsme za paní starostkou. Tenkrát nám vyšla vstříc. Koupila nám lajnovačku, vápno, síť a balóny. Pozvali jsme ji na první zápas. A když viděla, jak já tam v padesáti letech vyhrávám utkání nad hráči, kteří jsou daleko mladší, tak byla unešená. Kluky to hodně chytlo. Hráči jako Marek Náhlavský to tam vzal za své a dnes je tam předsedou klubu.“ Jaké byly ty kuželkářské začátky? „Dnes už to bude znít úsměvně. Začalo to dřevěnými kuželnami, kdy jsme museli poprosit někoho, aby nám je stavěl. Lidé to pochopitelně už neznají. Možná to jen viděli v nějakém historickém filmu. Hrávali jsme druhou nejvyšší soutěž v republice. Jezdili jsme na Moravu – Ostrava, Brno, Prostějov. V pátek odpoledne jsme nasedli do auta a vyrazili na cesty. Vraceli jsme se také třeba v neděli o půlnoci a v pondělí ráno šli normálně do práce. Takže ti, kteří dnes řeknou, že nemohou na celou sobotu jet hrát, protože mají moc práce, tak to považují za výmluvu. Takhle to fungovat nemůže.“ Kuželky v Mladé Boleslavi byly spojeny právě s hernou na Kozině, kde byly jen dvě dráhy. Zato nechyběla skvělá, doslova rodinná atmosféra provázející zápasy. „Atmosféra na Kozině byla opravdu skvělá. Je to malý prostor, společně jsme tam seděli a vzájemně se hecovali. Když se hrálo na 100 hodů, trval zápas třeba čtyři a půl hodiny. Ale když jsme postoupili a počet hodů se zdvojnásobil, tak utkání trvalo i osm hodin. O víkendech to bývalo většinou dvojzápasy. Takže jsme hráli osm hodin v sobotu i v neděli. A jezdilo se jednou za dva týdny. To byl masakr. Trénovalo se ještě v úterý, to byly tony a tony naházené koulemi.“

Předseda Kuželkářského klubu Kosmonosy Jiří Řehoř na fotografii Martina Veselého.

Kdo vedle vás patřil ke kuželkářským legendám tehdejší Auto Škoda? „Musím zmínit jména jako Petr Vítasek, Milan Mach, Ladislav Koubek, Josef Slába. To byly hvězdy. A také třeba Jiří Hrdlička. To byl jeden čas mistr republiky. Já tenkrát mezi ně patřil a byl jsem moc rád. Tehdy jsem mezi nimi byl nejmladší.“ Jak proběhl váš přechod do Kosmonos? „Měl jsem tehdy zdravotní problémy. Z nohejbalu jsem měl rozbité oba menisky. Než jsem se dal dohromady, trvalo to asi sedm let. No a v roce 1991 se konal v Kosmonosích otevírací turnaj kuželní, která byla postavená svépomocí o rok dřív. Já jsem sem přišel úplně náhodou. Byla vypsána i kategorie takzvané pro příchozí. Když jsem naházel o 100 bodů víc, než druhý v pořadí, tak mě hned oslovili, jestli by nebylo možné založit kuželkářské družstvo. Pustili jsme se do toho s těmi nejlepšími. Od té

doby se kuželky v Kosmonosích drží a já už dělám třicet let předsedu ...“ Jak to na kuželně vypadalo ještě před rekonstrukcí? Byla tam už šestidráha? „Ano byla. Před tou rekonstrukcí byl na dráze povrch, který se dnes už nepoužívá. Ted' se používají desky položené na nějaké konstrukci. Díky podpoře města a Nadačního fondu Škoda Auto se podařilo sehnat finanční prostředky na rekonstrukci. Zatím jsme ji vyčíslili na 3 milióny a 700 tisíc korun. Udělaly se nové dráhy, vybudovaly nové držáky na stavěče, k dispozici je zatím provizorní elektronika a nové osvětlení. Nakoupily se nové židle.“ Tim ale vše nekončí. Je to tak? „V současné době máme příslibenou další finanční injekci. To bude skvělé, protože chceme udělat už definitivně luxusní elektroniku. Počítá se s modernizací sociálního a hygienického zázemí, abychom mohli nabízet kompletní servis. Makali jsme tady

všichni a za odměnu jsme dostali mezinárodní kolaudaci, takže se tady může hrát třeba i mistrovství světa.“ Už nyní je kosmonoská kuželna jedním z nejmodernějších sportovních stánků tohoto druhu v republice. To asi potvrzují i reprezentační soustředění, která na ní probíhají? „Před mistrovstvím světa, které se mělo konat v Polsku, jsme tady měli soustředění mužské i ženské reprezentace. Trenéři i hráči byli v Kosmonosích moc spokojeni. Kuželna se jim líbila.“ Jakou základnu má samotný Kosmonoský kuželkářský klub? „V současné době máme tři týmy mužů. První z nich hraje druhou celostátní ligu, což je velmi dobré. Mužstvu se daří. Druhý hraje krajský přebor první třídy a třetí krajský přebor druhé třídy. V klubu máme také ženy, hrají druhou nejvyšší ligu v České republice. Těší nás, že máme i dorosteneckou základnu. Můžeme si proto dovolit postavit až pět družstev. Pochopitelně s podporou města, které nám na činnost dává finanční prostředky.“ Vy sám si ještě zahrajete? „Určitě! Jsem připravený naskočit do jakéhokoliv zápasu. Sice ne do extraligy, tam už si netroufnu, ale do toho kraje určitě. Jsem na každém zápase. Někomu se třeba zvrtné noha a už tam jsem...“ Ke kuželkám ovšem patří i tradiční občerstvení. Nabízíte ho také v Kosmonosích? „Pokoušíme se o to samozřejmě. Ke kuželkářskému sportu například patří utopenci. Ty prostě v nabídce musí být. Když nejsou, je to špatné ... Musí být i párek s křenem nebo klobása. Kdo odehraje, tak si dá. Posedíme a tím se drží parta.“

PAVEL PETR

NOVINKY ZE STAKORSKÉHO MUZEA

V tomto trochu utajeném muzeu v podkroví budovy hornostakorské školy je několik tematických expozic z historie obce. Jedna je tvořena místními archeologickými nálezy z nejstarších období osídlení této lokality.

Expozici vytvořil pro otevření muzea v roce 1949 z nálezů zdejší amatérský archeolog Antonín Čech (*1886+1964). Jako syn cihlářského mistra ve stakorské cihelně se přehraboval v hlíně od dětství a tato vášeň mu vydržela po celý život. V této cihelně pracoval až do ukončení výroby cihel v roce 1935. Právě z cihelny pochází řada jeho nálezů. Další nálezy přebíral od sousedů, kteří je nacházeli při zemních pracích na svých pozemcích. Novinkou je, že

se nám podařilo získat další písemnosti z pozůstalosti po Antonínu Čechovi s cennými informacemi o jednotlivých archeologických nálezech. Další novinkou je, že archeolog Muzea Mladoboleslavska Mgr. Filip Krásný nám odborně pomáhá s modernizací a rozšířením archeologické expozice. Členové stakorské části Muzejního spolku Kosmonosy Jaroslav Horák, Věra Baboráková a Mgr. Jana Kriváčková a ze spolupracovníků Miroslav Štěpánek doufají, že zpřístupnění nové expozice zvládnou do poloviny příštího roku. V depozitáři muzea je spousta dobových dokumentů, které ještě čekají na své využití. Rádi mezi sebou uvítáme každého, kdo má zájem o historii naší vesnice a pomohl by tyto dokumenty

Archeolog Antonín Čech

zpracovávat a představit veřejnosti. Závěrem chceme poděkovat řediteli školy Mgr. Milanu Petrášovi za spolupráci, bez které by toto místní muzeum nemohlo dále fungovat a Bc. Miroslavu Vaňkovi, který věnoval přepravky na přehlednější uspořádání depozitáře.

M. ŠTĚPÁNEK

Stakorská cihelna 300 metrů východně od hájenky u lesa Baby ze 40-tých let minulého století. Obraz do Jaroslava Janouška, kosmonoského archiváře a historika.

Původní archeologická expozice

KRISTÝNA ZEMANOVÁ VYHRÁLA CYKLOKROSOVÝ POHÁR

Kosmonosy mají vítězku cyklokrosového poháru TOI TOI Cupu! Prvenství v seriálu vybojovala teprve osmnáctiletá Kristýna Zemanová reprezentující v terénu barvy Brilon Racing teamu MB. Studentka mladoboleslavského gymnázia má navíc za sebou skvělé páté místo ze Světového poháru v Táboře.

Před startem toho závodu z Kosmonos hodně změnila. Včetně samotné přípravy. „Na jaře jsem jezdila hodně především vytrvalostně. Bez jakékoli intenzity. Bylo to hlavně o tom najet spoustu kilometrů a ten trénink si užít na nízkých tepech, neřešit rychlost.“ Přineslo to své ovoce. Včetně úspěchu v závodech Světového poháru v Táboře. Při startu v elitní ženské kategorii obsadila dvacátou příčku. V hodnocení kategorie do 23 let pak obsadila vynikající páté místo. „Bylo to strašně těžké, ale díky divákům, kteří sem dorazili, tak se mi jelo opravdu skvěle, fanoušci mě hnali dopředu. Ten řev podél trati mě strašně nakopl. Moc jsem si to užívala, i když od čtvrtého kola jsem trpěla a jela opravdu na doraz,“ říká v cíli tábořského závodu Kristýna Zemanová. V posledním závodech TOI TOI Cupu si v Jičíně dojezdila pro čtvrté místo, které

ji stačilo k celkovému vítězství v seriálu. Nechala za sebou i legendární Pavlu Havlíkovou, osminásobnou mistryni České republiky. Ted' Kristýnu čekají ještě dva vrcholy. První na domácí scéně. V Kolíně bude 8. ledna 2022 bojovat i titul republikové šampionky. Poslední lednový víkend se pak ve Spojených státech uskuteční mistrovství světa. Velký rozhovor s Kristýnou Zemanovou pro vás připravujeme do lednového čísla Kosmonoského zpravodaje. (pp)

Kosmonoská cyklokrosařka Kristýna Zemanová na trati Světového poháru v Táboře. Fotil Martin Veselý

BIATLONOVÝ MISTR SVĚTA Z KOSMONOS – JOSEF ZÁTKA

Kosmonosy mají svého mistra světa! Stal se jím dvacetiletý JOSEF ZÁTKA reprezentující biatlonový klub Trefa. V Jilemnici ovládl juniorský šampionát v orientačním biatlonu. O tomto sportovním odvětví se dozvěděl před rokem a teď v něm vybojoval zlato. On sám se hlavně věnuje letnímu biatlonu kombinujícím běh v terénu a střelbu. Ten orientační nabízí propojení střelby a orientace v terénu pomocí buzoly a mapy.

Můžete v úvodu představit vaši dosavadní sportovní kariéru?

„Začínal jsem s biatlonem a soustředil se hlavně na jeho letní variantu. Teď jsem k tomu přidal i orientační biatlon. Pocházím z České Lípy a začínal jsem v Lužických horách. Konkrétně v Kamenickém Šenově. Potom jsem přestoupil do Klubu biatlonu Trefa Kosmonosy, který mi poskytuje ideální zázemí.“

Zmínili jste Českou Lípou a Kos-

monosy. Jaké mají obě města podmínky pro biatlon? Ani jedno z nich nemá ideální nadmořskou výšku ...

„Ty podmínky jsou samozřejmě podobné. Tamní klub kombinoval Kamenický Šenov s Manušicemi, kam se chodilo střilet. Tím, že to byla střelnice střeleckého klubu, tak ty podmínky pro biatlonisty nebyly úplně ideální. Měli jsme tam omezené časy. Ani samotná střelnice nebyla úplně připravená na tu fyzickou zátěž před střelbou. V Kosmonosích je to výrazně lepší.“

Orientační biatlon je poměrně mladou sportovní disciplínou. Jak jste na něj přišel?

Vlastně až letos jsem ho objevil. Dozvěděl jsem se, že se v České republice koná mistrovství světa. Protože jsem vždycky tak trochu kokeřoval s orientačním během, a odběhl v něm pár závodů, tak mě to oslovilo. Říkal jsem si, že bych to mohl vyzkoušet a mohla by to být zajímavá zkušenost. Věřil jsem si, že v biatlonové části by nemusel být problém. A ten orientační běh jsem během jara a léta piloval. Trénoval jsem a připravoval se směrem právě k tomu závodu. Orientační biatlon není v Česku až tak populární jako třeba ve Skandinávii, kde mají nejružnější soutěže během roku. U nás to byla jedna z prvních možností si tuto kombinaci vyzkoušet.“

Vám je dvacet let. Vaše generace je zvyklá především na orientaci pomocí mobilních telefonů. Jak jste si zvykal na mapu a buzolu?

„Já jsem měl vždycky blízko k mapám. Teď dokonce studuji kar-

tografii na Přírodovědecké fakultě a moc mě to baví. Když jsem byl malý kluk, kamarád mě naučil pracovat s buzolou a číst v mapách na orientační běh. Postupem času jsem se v tom zlepšoval. Nedokážu říct obecně, jaký je na to pohled mé generace. Ty moderní technologie jsou dobré. Myslím si, že je to dobře, když máme dnes možnost navigace po telefonu.

Na druhou stranu orientace v klasické mapě je krásná a k tomuto sportu prostě patří. Je to zkrátka něco jiného. Upřímně, neumím si dost dobře představit, že bych šel nakoupit podle buzoly a hledal obchod. Ale takhle, když jde o sportovní výkon, je to pěkné a nemělo by se to měnit.“

Jak se dá na takový závod v orientačním běhu připravit?

„Může to znít jednoduše. Na práci s mapou je možné se připravit tréninkem orientačního běhu. Já ale nejsem běžec, tak je to pro mě přeci jen složitější. Trénuje se samozřejmě různě. Můj způsob přípravy spočíval v tom oběhnout co nejvíce závo-

dů v orientačním běhu, co nejlíp se na to připravit. Věděl jsem, že v té biatlonové části natrénováno mám, letní biatlon dělám dlouho. A ti orientační část jsem se snažil co nejlépe dopilovat, abych měl co nejmenší hendikep oproti orientačním běžcům třeba ze Skandinávie nebo Německa. I v juniorské kategorii byli dobří v té orientační části.“

Vy jste v Jilemnici podal ale nejlepší výkon a vybojoval zlato. Překvapilo vás to nebo jste si před závodem hodně věřil?

„Vůbec jsem to nečekal. Dobře jsem do cíle, kdy ještě nebyla vyhodnocená část toho tzv. location of orienteering, kde se označovala místa na mapě. Teprve asi hodinu po doběhu závodu, kdy rozhodčí vyhodnotili zákresy v mapě, jsem se dozvěděl o mém prvenství. Za lokaci jsem měl nejméně trestných minut. Bylo to velké překvapení. I tím, že nejsem právě orientační běžec a v tom orientačním běhu jsem ztrácel. Nicméně jsem to dokázal stáhnout na střelnici a v lokační

části na začátku závodu.“

Jaké byly oslavy zlaté medaile? A bylo pro vás prvenství z Jilemnice zatím největším úspěchem dosavadní sportovní kariéry?

„Oslavil jsem to velmi decentně, s rodiči jsem si dal skleničku. A chtěl bych jim poděkovat, protože ve sportu mě dlouhodobě podporují. Navíc v sezóně byly i další úspěchy v letním biatlonu, které bych řadil na stejnou úroveň. Protože orientační biatlon je mladé odvětví. V tom letním se mi letos podařilo ovládnout takový středo-evropský pohár olympijských nadějí v celkovém hodnocení i některé jeho dílčí závody. Stal jsem se juniorským mistrem republiky a stejně tak se mi podařilo vládnout i otevřené mistrovství Slovenska.“

Co bude dál? Jaký program vás čeká? Nezkusíte zimní klasický biatlon?

„V zimním jsem až dosud závodil prakticky každý rok. Už ale loni, jak přišel covid, moc možností nebylo. Proto jsem zvolil spíš běžeckou přípravu pro další sezónu a ten běh jako takový je mi bližší. Přes zimu se proto budu připravovat hlavně běžecky pro letní biatlon. A vzhledem k tomu, že jsem teď hodně běhal ty orientační závody, opravdu mě to chytlo a baví mě to, tak bych asi zkusil i víc se věnovat tomu orientačnímu běhu v příští sezóně. Bude také další mistrovství světa v orientačním biatlonu, a to na německé straně Šumavy, tak možná i tam se budu snažit zopakovat nějaký úspěch.“

PAVEL PETR,
fotil MARTIN VESELÝ

S TÝMEM KOSMONOS SE UDRŽET V PRVNÍ PĚTCE DIVIZE, PŘEJE SI FOTBALISTA MATOUŠ KUBELKA

Matouš Kubelka patří k oporám fotbalistů Kosmonos. Není to ale jediný sport, kterému se věnu-

je. V nejvyšší futsalové soutěži totiž obléká dres Démonů z České Lípy. V šestadvaceti letech se tak má rozhodně čím pochlubit. Třeba starty ve futsalovém týmu Sparty, mládežnické reprezentaci a také účasti na akademickém mistrovství světa v Brazílii.

Jak dlouho vlastně kombinujete velký fotbal s futsalem?

„Někdy možná od osmnácti let, kdy jsem odešel z Mladé Boleslavi. Trenér David Frič mě vytáhl do mládežnického týmu Sparty a do reprezentace. Mně to začalo bavit. Oba sporty jsem začal nějakým způsobem propojovat. Pak jsem se dostal do fáze, kdy mě futsal začal bavit víc. Teď jsem zase na druhé straně, kdy

přednost dostává fotbal. A taky mě víc baví.“

Co se vám ve futsale podařilo?

„Za největší úspěch považuji akademické mistrovství světa v Brazílii, kde jsme skončili třetí a získali bronzové medaile. Vyhrála pořadatelská země, druží skončili tehdy Rusové. Byl to nádherný zážitek, velká exotika. Teď se snažím užívat každý zápas v první lize. Hrát si se jen tak někomu nepoštěstí. Teď v České Lípě spolupracujeme hlavně na obranu. Snažíme se vytěžit maximum. Ve Spartě a taky Litoměřicích to v minulosti bylo jinak.“

V České Lípě hrajete futsalovou ligu třetí sezónu. Jak se to dá skloubit s divizním fotbalem v Kosmonosích?

„Dá se to. Upřímně ale, je to hodně náročné. Když člověk nemá žádné závazky, tak to jde. Je to vlastně svým způsobem kočovný život. Zápasy, tréninky, neustálé přejíždění ...“

Říkáte, že fotbal je pro vás teď jedničkou. V tom případě ten kosmonoský. Co říkáte na divizní podzim?

„Mám z něj velkou radost. Z toho, že se nám podařilo ze začátku pokaženou sezónu dát dohromady. Páté místo považuji za úspěch. Na třetí příčku nám schází pouhé dva body. Myslím si, že je to skvělé a parta je tady opravdu fajn.“

Navíc fotbal v podání Kosmonos se musí líbit. Při zápasech padá hodně gólů ...

„Ano, jak těch vstřelených, tak i těch obdržených (smích)... Pro diváky to ale je zábavné. Chodí docela dost lidí, z toho mám také radost. V té kulise se hraje moc hezky.“

Jaké máte fotbalové přání pro jaro?

„Určitě bychom se chtěli udržet mezi pěticí nejlepších týmů divize. Sice na postup nepomýšlíme, ale na druhou stranu chceme získat co nejlepší pozici pro příští sezónu. Myslím si, že do dvou sezón klidně o ten postup hrát můžeme. Mým tajným přáním je, aby to platilo už o příští sezóně.“

PAVEL PETR,
fotil MARTIN VESELÝ

POZVÁNKA

Zverne Vás na břehu s předvedou spolku přátel a zvonem Jitřin Ševnou. Před bude nejméně o dluhování, připravená je výslovně. 9.1.2022 od 14 hodin. Klubovní hasičské zbrojnice. Občerstvení zaplácáno.

ÚSPĚCHY KOSMONOSKÝCH STOLNÍCH TENISTŮ

V sobotu 4. prosince 2021 byla dohrána podzimní část série regionálních bodovacích turnajů mládeže okresu Mladá Boleslav ve stolním tenise. Na každém turnaji jsou hráči rozděleni do výkonnostních divizí, přičemž elitní A-divize měla vždy jiného vítěze, a dva ze tří BTM vyhráli hráči TJ Sokol Kosmonosy.

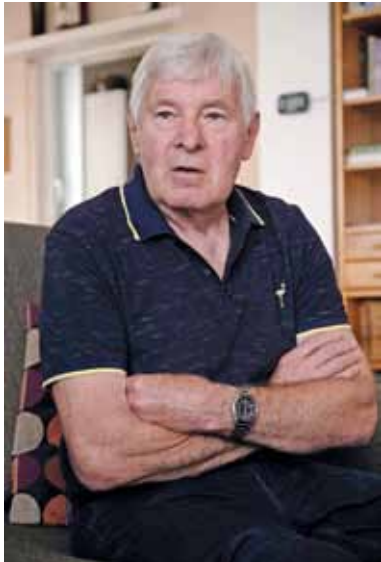
Nejúspěšnější pro nás byl 3.BTM v Mnichově Hradišti. A-divizi poprvé ve své kariéře vyhrál Michal Veselý, který tak navázal na předchozí prvenství svého oddílového spoluhrá-

če Jana Bernáta. Divizi C pak bez ztráty bodu vyhrál David Štolovský a celkový úspěch doplnil v B-divizi druhým místem Michal Falta. V celkovém pořadí tak figuruje na děleném prvním místě Michal Veselý spolu s Petrem Šáleným ze Března, první desítku pak uzavírá Michal Falta. Po vánoční přestávce by BTM měly pokračovat svojí druhou polovinou, ve které plánujeme postupné zapojení dalších žáků, kteří se stolním tenisem začali na podzim letošního roku.

Ing. Pavel Veselý

RALLY BOHEMIA, TO BYLO ÚŽASNÉ NADŠENÍ JEZDCŮ I ORGANIZÁTORŮ, VZPOMÍNÁ SVATOPLUK KVAIZAR

Kosmonoský Svatopluk Kvaizar oslavil v srpnu letošního roku 74.narozeniny. V plné svěžesti a při vzpomínkách na dráhu automobilového jezdce. Jeho jméno je spojené se Škodou a jejím týmem. Se škodovkami startoval hned sedmáctkrát v soutěžích mistrovství světa. Velmi populární u fanoušků pak byl díky svému skromnému chování. Tříkrát získal ocenění Zlatý volant pro nejlepšího českého soutěžního jezdce. Největší úspěchy sklízal s vozy 130 RS a 130 LR. Stal se absolutním mistrem republiky v letech 1979 a 1985. Vyhrál například Rallye Tatry, Rallye Wartburg, Rallye Valašská zima, Rallye Ruská zima nebo Pneumant Rallye. Tolik statistické údaje čerpané z publikace Petra Dufka Škoda Motorsport – 120 let na závodních tratích. Rozhovor už jsme přímo v Kosmonosích se Svatoplukem Kvaizarem natočili sami.

Jak to vlastně, pane Kvaizare, bylo s vaší jezdeckou kariérou? Jak jste vůbec začínal?

„Začínal jsem jako mechanik a pokračoval záhy v roli spolujezdce Miloše Vodseďálka. S ním jsem jezdil rok, pak to bylo s Jaroslavem Jelínkem. Společně jsme v kokpitu strávili asi pět let. Po těžké havárii, kterou jsme měli na Rallye Tatry, jsem usedl na místo jezdce a Jarda Jelínek závodění nechal. Tím vlastně v roce začala v roce 1975 má jezdecká kariéra.“

Mluvil jste o havárii. Co se tehdy stalo?

„V Tatrách jsme jeli rychlostní zkoušku z kopce. Někde u lomu u Revúce byl mikroskopický prach. Byl navlhčený, a jak jsme po něm jeli, tak jsme vylétli ven mezi stromy. Já měl obě zlomená kolena, Jarda pochroumanou nohu.“

Mimochodem, co vás vůbec přivedlo k automobilovým soutěžím?

„Bratr dělal mechanika bratřím Buchnarovým. To byli motocykloví závodníci na šestidenní a ten mě k tomu dovedl. Potom už jsem se sám začal o motoristický sport zajímat. Po vojně jsem se dostal na oddělení zvláštních modifikací a tam jsem asi po dvou letech sám začal jezdit.“

Když jste usedal na místo spolujezdce, už jste přemýšlel o tom, že

sám chcete jezdit?

„Zkraje moc ne, ale potom už ano. Byli jsme na závodech, Rallye Jugoslavia to byla, kde jsem dělal mechanika a byl s námi tehdy manažer Sláva Cejp. Kluci trénovali rychlostní zkoušky a já jen doplňoval palivo nebo pneumatiky. Pak jsem si sedl do tréninkového auta. Jel jsem pár erzet s nimi a některé jsem i dojížděl. Sláva mi nabídl, jestli to sám nechci zkusit. Dá se tedy říct, že jsem to měl v krvi.“

Vzpomenete si na svůj první závod v roli jezdce?

„To bylo na Rallye Šumava ve skupině A2 do 1150 ccm jsem dojel druhý. Další závod už jsem vyhrál, stejně jako mistrovství republiky ve třídě. To už bylo s navigátorem Jiřím Kotkem.“

Jak se ve vašem případě změnila zodpovědnost? Přeci jen jako jezdec jste jí měl daleko větší? Vlastně za celou posádku ...

„Ani tak velká změna to nebyla. S Jirkou Kotkem jsme v mladoboleslavské automobilce začínali skoro stejně. Navíc naši tátové byli pekaři. Pan Kotek měl pekárnu v Kolíně, my v Mladé Boleslavi na Starém Městě. Takže i tohle nás spojilo. Jirka začal pracovat v oddělení motorsportu jako já. Tam jsme se dali dohromady a jezdili spolu.“

V jakých podmínkách jste tehdy měli možnost se připravovat?

„Samozřejmě to bylo jiné, než dnes. Tehdy jsme si auta chystali sami. Někdo udělal motory, někdo podvozky nebo i celé auto. Ze začátku jsme to dělali po směně, po práci. Po pravdě, tehdy to ani tak nebyla závodní auta, jednalo se o sériovou výrobu, ale dalo se s těmi vozy závodit.“

Které z těch aut vám nejvíc přirostlo k srdci?

„Nejvíce to byl vůz, se kterým jsem začínal – Škoda 1150/A2. Bylo to auto, které mělo až 117 koní, což na tu dobu bylo opravdu hodně. Tak s tím jsem jezdil moc rád. A pak jsem přesedlal na Škodu 130 RS, což byla bomba. To bylo auto, se kterým se vyhrávaly daleko těžší závody. Stal jsem se s ním několikrát mistrem republiky a dvakrát zvítězil i v Poháru míru a přátelství. To byl závod, který se jezdil v tehdejší socialistické bloku. Vlastně šlo o takové malé mistrovství Evropy, kde jsme závodili i proti silnějším vozům. Zároveň ve startovním poli nechyběly ani třeba žiguliky, wartburgy nebo trabanty z bývalé Německé demokratické republiky.“

Čeho si ve své kariéře nejvíce vážíte? Jaký jste měl oblíbený závod?

„Mojí nejoblíbenější soutěží byla, i výkonnostně, Rallye Ruská zima. Byl jsem první neruský závodník, který tuto soutěž vyhrál. To mě velmi těšilo. Na tom sněhu a ledu jsem jezdil moc rád, to mě hodně bavilo. I když podmínky nebyly úplně ideální. Napsali nám a vytyčili trať, kudy povedou rychlostní zkoušky. Muse-li jsme se přesouvat na dlouhé vzdálenosti. Natrénovali jsme to a pak se jela vlastní soutěž, kde jsme zjistili,

že ty rychlostní zkoušky jsou úplně někde jinde nebo jinak. Nebo se jelo na hipodromu, kde byli dva startéři. Každý z nich nás odmával úplně jinak, než to mělo být, takže jsme se s tím museli vyrovnat.“

Co další závody? Hodně jste toho procestoval. Měl jste vůbec čas si něco prohlédnout?

„V té době jsme samotným závodům věnovali opravdu všechno. Nejlepší a nejtěžší soutěží zároveň pro nás byla Rallye Akropolis v Řecku. Jezdilo se jinak než dnes. V programu byly čtyři soutěžní dny. Rychlostní zkoušky měřily hodně kilometrů oproti nynějším soutěžím. Pro naše auta to bylo dobré. Stotřicítka nebyla sice výkonově tak dobrá, ale co se týká podvozku a mechaniky, byla vynikající.“

Jaká to za vás byla generace jezdců?

„Ta první éra, co si já pamatuji, to byli Oldřich Horský, Milan Žid, Jaroslav Bobek, Oldřich Brunclík. V další

se objevovali právě Vodseďálek, Jelínek a další. Naše éra přišla po nich, i když s některými jsme ještě závodili a užili jsme si spousty legrace.“

Prozradíte něco konkrétního?

„Třeba když jsme byli na Rallye Jugoslavia, tak s námi byl jako závodník Milan Zapadlo. My jsme si ušmýsleli, že budeme s tréninkovými auty závodit z kopce, ale bez motoru. Nahoře na kopci se vyndaly klíčky ze zapalování a už jsme to svištěli vedle sebe. Kdo bude první dole, vyhrává. No a naproti nám šel místní zemědělec se stádem krav. Nevěděl, kam se má uhnout...“

Při našem povídání se musíme zastavit také na domácí soutěži - Rally Bohemia. Vyprávím si její začátek a třeba rok 1973. Krásné rychlostní zkoušky pro diváky a uzavřená dálnice pro jednu z nich. To už si dnes dost dobře neumím představit ...

„Bylo to úžasné nadšení nejen jezdců, ale i organizátorů, že vůbec takovou soutěž dali dohromady na tak velkém prostoru. To fakt bylo neuvěřitelné.“

Byli jste na domácí trati pod tlakem ze strany představitelů mladoboleslavské automobilky?

„To vůbec ne. Naopak nás podporovali.“

Kromě továrních jezdců se mi vybaví také třeba jméno Vladimíra Hu-

báčka a jeho Renault Alpine. Vzpomenete si i na něj?

„Ano, bohužel nedávno zemřel. Vladimír Hubáček byl jeden z jezdců, kteří vyprovokovali Škodovku k tomu, aby postavila jiné závodní auto. My jsme pana Hubáčka moc chtěli porazit, protože měl nesrovnatelně lepší vůz...Byl to soupeř, ale také úžasný kamarád. Srandista.“

Tehdy to asi jinak nešlo?

„Určitě ne. Tehdy ty podmínky byly opravdu nesrovnatelné. Tehdy to byly kolektivy o pár lidech. Teď se jich kolem toho pohybuje opravdu spousta.“

Rád bych zmínil ještě jedno jméno – John Haugland. Bývalý norský automobilový závodník, který byl a je neodmyslitelně spojený také s mladoboleslavskou automobilkou.

„To byla velká ikona! On byl mistrem světa slabších obsahových tříd a propagaci značky pro Škodovku udělal obrovskou. Jezdí sem každý rok na Rally Bohemia. Jinak má v Norsku jezdeckou školu. Spolupracuje s ním Jiří Kotek a dodává mu tam naše mladé závodníky. A John je tam školí.“

Co další české soutěže?

„Moc rád jsem měl Rally Šumava. Dvakrát jsem ji vyhrál v absolutním hodnocení. Šumava bývala ještě na sněhu a ledu, což vyhovovalo těm slabším autům.“

Vracíte se často do vzpomínek?

„Spíš když se sejdu s kamarády z motorsportu. To pak vzpomínáme na ty zlaté časy.“

Co současnost? Jdete se ještě na závody podívat?

„Každý rok se pro mě stavuje kamarád a absolvujeme celou Rally Bohemia. Prostě rychlostní zkoušky, které jsme schopni obsáhnout. A je zajímavé porovnávat tehdy a teď. My jsme auta, jak už jsem zmiňoval, opravovali sami. Byla to mechanika. Teď už je to všechno elektronika.“

Vý jste se ještě po konci závodní kariéry podílel na činnosti Škody Motorsport?

„Když jsem skončil jako jezdec, tak jsem na oddělení ještě chvíli dělal. Ale dělat jsem nechtěl. Tehdy do toho mluvili lidi, kteří tomu nerozuměli a já jsem pod nimi opravdu pracovat nechtěl. Jinak jsem dělal potom mechanika a zabezpečení na všech těch soutěžích, když jsme jeli mimo Evropu – třeba v Argentině nebo Austrálii.“

Pracoval jste také deset let v Česane. Co jste tam měl na starosti?

„Dělal jsem tam na vývoji podvozků a měl jsem možnost seznámit se se všemi novými vozy, které nabíhaly do sériové výroby. Volkswagen má polygony po celém světě, takže jsem třeba v Africe nebo Americe absolvoval jízdní zkoušky. Dalo mi to spoustu zkušeností a poznatků. Navíc jsme spolupracovali s lidmi z VW. S nimi jsem byl ve velmi dobrém vztahu. Na sériových vozech jsme udělali kus práce.“

Sedl byste si ještě dnes do soutěžního speciálu?

„Ale jen sedl (smích) ... Jednak

je to auto, které je daleko složitější po technické stránce. A určitě se s dnešními speciály jezdí odlišnějším způsobem, než jsme jezdili my.“

Zeptám se ještě jinak – mezi současnými jezdci máte svého favorita nebo favorita?

„Určitě zmíním Honzu Kopecného, který to dokazuje i výsledky. Znáám jeho dědu, tátu a vidím, že od mala, ať už jezdil motokáry nebo závody na okruzích a potom soutěže, tak vypěl v šoféra světového kalibru a dokazuje to dál. Na Barumce jsem obdivoval, že vydržel ten tlak Erika Caise, který vedl před poslední rychlostní zkouškou. Honza zůstal v klidu a vyhrál.“

Zmínil jste Erika Caise, je tady i Dominik Stráteský. Má tedy český motoristický sport své talenty?

„To jsou velcí talenti. Záleží ale na tom, co s nimi udělají havárie. Jestli je psychicky poznamenají nebo ne. Ono jezdit v takovém nasazení, v jakém jezdí právě Honza Kopecný nebo Vašek Pech, snažit se jim vyrovnat, to vůbec není jednoduché. Není to legrace. A dobrý jezdec je také Filip Mareš. Je navíc místní. Záleží ale v jeho případě na tom, jestli bude mít takovou techniku, jakou má právě Honza. Protože ty časy v rychlostních zkouškách jsou v desetínách sekund. Tak bude záležet na tom, jestli se s tím srovná. Třeba být druhý, ale nehavarovat. Honza Kopecký to má v hlavě srovnané. Daleko víc testuje a zkouší – nejen pneumatiky, ale i podvozky a tlumiče. Filip Mareš takové možnosti nemá.“

Koho jste třeba v minulosti vnímal jako talentované jezdce?

„Po té mé generaci byl nejlepší Pavel Sibera. Je velmi zručný a dokázal na tom autě všechno možné technicky vylepšit. Navíc za jeho éry a za éry Zdeňka Janaty a Pavla

Janeby se jezdilo testovat. To moje generace moc netestovala, protože na to nebyly podmínky. Pavel Sibera byl schopný to auto rozmlátit úplně na kusy, ale na ten závod to tréninkové auto odzkoušel. Pak se všechny ty vlastnosti přenesly na závodní auto a vydělávalo se na tom tím, že se vlastně dojíždělo.“

**PTAL SE PAVEL PETR,
FOTIL MIROSLAV POLACH,
AZ FOTO MB**